

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження
змін до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного
державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів»

I. Визначення проблеми

Підготовка майбутніх лікарів та інших спеціалістів галузі знань 22 «Охорона здоров'я» завжди є важливою і з кожним роком Україна вживає все більше заходів для максимальної адаптації освітнього процесу і студента-медика до реалістичних випадків, з якими повинен працювати кваліфікований працівник сфери охорони здоров'я. Така адаптація здійснюється, зокрема, і в частині методів оцінювання знань здобувачів освіти, у тому числі шляхом проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (далі – ОСП(К)І).

Також, зважаючи на те, що заклади освіти здійснюють підготовку здобувачів різних рівнів освіти в межах однієї спеціальності галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (наприклад, фахових молодших бакалаврів, бакалаврів та магістрів зі спеціальностей «Медсестринство», «Технології медичної діагностики та лікування», «Фармація», тощо), виникла нагальна потреба у визначенні єдиних вимог та підходів до порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту (далі – ЄДКІ) та критеріїв оцінювання результатів для здобувачів різних рівнів/ступенів освіти, а саме: фахової передвищої освіти, вищої освіти – бакалаврів та магістрів.

Так, відповідно до пункту 14 Порядку атестації здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 (далі – Порядок № 497), умови проведення, строки розроблення завдань та критерії оцінювання результатів ЄДКІ за спеціальністю/групою спеціальностей затверджуються державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти та/або які відповідають за формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері (далі – відповідальні державні органи). Згідно з Переліком спеціальностей, за якими атестація здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497, відповідальним державним органом за проведення кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» визначено Міністерство охорони здоров'я України.

Ще одним надзвичайно важливим питанням, регулювання якого пропонується забезпечити проектом наказу, є встановлення єдиних вимог до проведення ОСП(К)І, який є компонентом ЄДКІ.

Так, якісне і результативне проведення ОСП(К)І вимагає відповідного приміщення, технічних засобів, наприклад, фантомів, моделей, муляжів, тренажерів, віртуальних симуляторів тощо, кваліфікованих фахівців (інструкторів), які зможуть не лише користуватися відповідними технічними засобами, а і навчати студентів моделювати процеси, клінічні ситуації та інші аспекти професійної діяльності працівників сфери охорони здоров'я за допомогою таких симуляційних засобів.

Окрім того, перед закладами вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» стоїть завдання оцінити практичні навички, уміння і знання, засновані на реалістичному моделюванні, імітації клінічної ситуації або окремо взятої фізіологічної системи при складанні ОСП(К)І.

Для спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я», здобуття яких додатково регулюється багатьма нормативно-правовими актами, які чітко визначають вимоги допуску до професії, дуже важливим є визначення загальної рамки щодо підходів до організації та проведення ОСП(К)І.

Більш того, відповідно до пункту 2 Порядку № 334 кожен компонент ЄДКІ, отже і ОСП(К)І, здійснюється за принципом єдності методики оцінювання результатів.

Так, наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2019 року № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250, врегульовано загальні питання щодо порядку, умов та строків розроблення ОСП(К)І, проте, як показала практика, заклади вищої освіти, які проводять такий іспит стикаються з багатьма труднощами при підготовці до іспиту та при його складанні; у більшості закладів відсутня відпрацьована концепція складання ОСП(К)І, не забезпечені організаційні моменти використання симуляційних методів навчання, відсутній єдиний підхід до оцінювання ОСП(К)І (що унеможливорює об'єктивний і справедливий розподіл в інтернатуру) тощо. В результаті наведеного, заклади вищої освіти, готуючи здобувачів освіти за однією і тією ж спеціальністю, одним і тим же стандартом освіти, застосовують абсолютно різні підходи до складання ОСП(К)І.

Таким чином, проектом наказу пропонується:

доповнити Порядок, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2019 року № 419, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250:

визначенням єдиного порядку, умов та строків розроблення і проведення ЄДКІ та критеріїв оцінювання результатів для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за різними

ступеннями/рівнями – для здобувачів фахової передвищої освіти, вищої освіти – бакалаврів та магістрів;

встановленням єдиних, стандартизованих умов (вимог) для проведення та оцінювання ОСП(К)І у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Показники існування та масштабу проблеми

Назва показника	Одиниця виміру	Значення	Джерело даних
Кількість закладів освіти, залучених до забезпечення проведення ЄДКІ	одиниць	118	Державне некомерційне підприємство «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України»
Кількість здобувачів освіти, які складатимуть тестові компоненти ЄДКІ	осіб	48000	Державне некомерційне підприємство «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України»
Кількість закладів вищої освіти, залучених до забезпечення проведення ОСП(К)І	одиниць	18	Заклади вищої освіти
Кількість здобувачів вищої освіти, які складатимуть ОСП(К)І	осіб	3923	Заклади вищої освіти

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	-
Громадяни	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами та стосуються формування державної політики у сфері охорони здоров'я;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Обов'язком держави в особі МОЗ є забезпечення формування та реалізації державної політики у сферах розвитку кадрового потенціалу системи охорони здоров'я, вищої медичної, фармацевтичної освіти та науки відповідно до Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90).

Основними цілями державного регулювання відповідно до проекту акта є: визначення єдиного порядку, умов та строків розроблення і проведення ЄДКІ та критеріїв оцінювання результатів для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»;

встановлення єдиних, стандартизованих умов (вимог) для проведення та оцінювання ОСП(К)І у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів галузі знань 22 «Охорона здоров'я»;

підвищення якості освіти у сфері охорони здоров'я.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення ситуації без змін	Відсутній єдиний порядок проведення та критеріїв оцінювання ЄДКІ; відсутня концепція складання ОСП(К)І; відсутній єдиний підхід до оцінювання ОСП(К)І;

	несправедливий розподіл в інтернатуру за результатами неуніфікованого оцінювання результатів навчання.
Альтернатива 2 Внесення змін до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів	Єдиний порядок проведення та критеріїв оцінювання ЄДКІ; концепція складання ОСП(К)І; єдиний підхід до оцінювання ОСП(К)І; справедливий розподіл в інтернатуру за результатами уніфікованого оцінювання результатів навчання.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні	Неякісна освіта у сфері охорони здоров'я. Втрати кадрового потенціалу охорони здоров'я та неналежна якість медичного обслуговування.
Альтернатива 2	Покращення якості освіти в сфері охорони здоров'я. Зростання кадрового потенціалу сфери охорони здоров'я; підвищення якості медичного обслуговування населення.	Орієнтовні витрати центрального органу виконавчої влади на оплату праці спеціаліста (1 особа), який розробляє нормативно-правовий акт становить 112092,5 гривень.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні	<i>Для пацієнтів:</i> зменшення кількості компетентних працівників сфери охорони здоров'я. <i>Для здобувачів освіти:</i>

		відсутні критерії та єдиний підхід до оцінювання; вплив суб'єктивної думки екзаменатора на кінцеву оцінку; несправедливий розподіл в інтернатуру.
Альтернатива 2	Справедливе, об'єктивне оцінювання результатів навчання. Високе місце у рейтингу для подальшого розподілу в інтернатуру. Медичне обслуговування громадян та реабілітаційна допомога забезпечуються на високому компетентному рівні.	<i>Для пацієнтів:</i> витрати відсутні. <i>Для здобувачів освіти:</i> витрати відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Оцінка впливу здійснюватиметься відносно таких суб'єктів господарювання:

заклади освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Заклади освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»	18	100	0	0	118
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	15,25	87,75	0	0	100,00

Розрахунок витрат суб'єктів господарювання, буде проводитись щодо прямих витрат:

заклади освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» на ознайомлення з регулюванням та організацією виконання вимог регулювання.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні.	Витрати пов'язані з розглядом скарг та судових позовів від здобувачів освіти щодо невірної оцінки результатів навчання.
Альтернатива 2	Мінімізація скарг та судових позовів від здобувачів освіти щодо невірної оцінки результатів навчання.	Витрати, пов'язані з необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на організацію виконання вимог регулювання. Загальна сума витрат – 1289055,6 гривень.

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	---
Альтернатива 2	1401148,1 гривень

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Проблема оцінювання результатів навчання продовжує існувати. Скарги та судові позови щодо результатів оцінювання. Несправедливий розподіл в інтернатуру.
Альтернатива 2	4	Досягаються цілі державного регулювання: єдиний порядок проведення та критеріїв оцінювання ЄДКІ;

		концепція складання ОСП(К)І; єдиний підхід до оцінювання ОСП(К)І; справедливий розподіл в інтернатуру за результатами уніфікованого оцінювання результатів навчання.
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2	Держава: Покращення якості освіти в сфері охорони здоров'я. Зростання кадрового потенціалу сфери охорони здоров'я; підвищення якості медичного обслуговування населення. Громадяни: Справедливе, об'єктивне оцінювання результатів навчання. Високе місце у рейтингу для подальшого розподілу в інтернатуру. Медичне обслуговування громадян та реабілітаційна допомога забезпечуються на високому компетентному рівні.	Держава: Орієнтовні витрати центрального органу виконавчої влади на оплату праці спеціаліста (1 особа), який розробляє нормативно-правовий акт становить 112092,5 гривень. Громадяни: витрати відсутні. Суб'єкти господарювання: Витрати, пов'язані з необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на організацію виконання вимог регулювання. Загальна сума витрат – 1289055,6 гривень.	Єдиний порядок проведення та критеріїв оцінювання ЄДКІ; концепція складання ОСП(К)І; єдиний підхід до оцінювання ОСП(К)І; справедливий розподіл в інтернатуру за результатами уніфікованого оцінювання результатів навчання.

	Суб'єкти господарювання: Мінімізація скарг та судових позовів від здобувачів освіти щодо невірної оцінки результатів навчання.	Сумарні витрати, гривень: 1401148,1 гривень.	
Альтернатива 1	Держава: вигоди відсутні. Громадяни: вигоди відсутні. Суб'єкти господарювання: вигоди відсутні.	Держава: Неякісна освіта у сфері охорони здоров'я. Втрати кадрового потенціалу охорони здоров'я та неналежна якість медичного обслуговування. Громадяни: Зменшення кількості компетентних працівників сфери охорони здоров'я. Вплив суб'єктивної думки екзаменатора на кінцеву оцінку. Несправедливий розподіл в інтернатуру. Суб'єкти господарювання: витрати відсутні. Сумарні витрати, гривень: 0.	Суб'єктивне оцінювання результатів навчання. Скарги та судові позови щодо результатів оцінювання. Несправедливий розподіл в інтернатуру. Втрати кадрового потенціалу охорони здоров'я та неналежна якість медичного обслуговування.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 2	Досягаються цілі державного регулювання.	Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого

		регуляторного акта відсутні.
Альтернатива 1	Переваги відсутні. Застосування застарілих підходів до оцінювання результатів навчання у сфері охорони здоров'я.	Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Запропоновані механізми регуляторного акта, за допомогою яких можна розв'язати проблему:

Доповнення Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2019 року № 419, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250:

визначенням єдиного порядку, умов та строків розроблення і проведення ЄДКІ та критеріїв оцінювання результатів для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за різними ступенями/рівнями – для здобувачів фахової передвищої освіти, вищої освіти – бакалаврів та магістрів;

встановленням єдиних, стандартизованих умов (вимог) для проведення та оцінювання ОСП(К)І у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

забезпечити інформування здобувачів освіти у сфері охорони здоров'я, провести комунікацію для інформування закладів освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Заходи, які необхідно здійснити закладам освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»:

ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет).

Заходи, які необхідно здійснити здобувачам освіти:

ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки суб'єкти малого підприємництва, на які розповсюджуються вимоги регуляторного акта відсутні.

Реалізація проекту регуляторного акта не потребує додаткових витрат з державного бюджету України на адміністрування регулювання для суб'єктів малого підприємництва, тому розрахунок не здійснювався.

Проведено розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва (додається).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований термін дії акта: безстроково.

Обґрунтування запропонованого терміну дії акта:

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін, оскільки він регулює відносини, які мають пролонгований характер. Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, які впливають на предмет регулювання цього проекту регуляторного акта.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Досягнення цілі державного регулювання, задля якого пропонується акт, може бути охарактеризовано наступними кількісними та якісними показниками, значення яких має змінитися за вимірюваний період:

№	Назва показника	Одиниця виміру	Зараз	6 місяців	1 рік	3 роки
1	Розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних з дією акта	гривня	-	0	0	0
2	Розмір надходжень до місцевих бюджетів,	гривня	-	0	0	0

	пов'язаних з дією акта					
3	Розмір надходжень до цільового фонду, пов'язаних з дією акта	гривня	-	0	0	0
4	Кількість закладів освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»	од.	118	118	118	118
5	Розмір коштів, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта	гривня	-	9953,16	9953,16	9953,16
6	Час, що витратиметься суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта	год.	-	240	240	240
7	Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта	%	-	100	100	100
8	Кількість здобувачів освіти, які складатимуть тестові компоненти ЄДКІ	осіб	48000	48000	48000	48828

9	Кількість здобувачів вищої освіти, які складатимуть ОСП(К)І	осіб	3923	3923	3923	4315
---	---	------	------	------	------	------

Додатковими вимірюваними показниками результативності регуляторного акта можуть бути:

1. Кількість закладів освіти, залучених до забезпечення проведення ЄДКІ.
2. Кількість закладів вищої освіти, залучених до забезпечення проведення ОСП(К)І.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Строки проведення базового відстеження результативності дії регуляторного акта: відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстеження статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта. Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники.

Строки проведення повторного відстеження результативності дії регуляторного акта: повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. Періодичне відстеження результативності буде здійснюватися один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Метод проведення відстеження результативності: статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності: статистичні.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення неврегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати МОЗ. Відстеження здійснюватиметься протягом усього терміну дії регуляторного акту.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«__»_____ 2024 р.